

การรับรู้สิทธิการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นฤตยา แหวนเพชร

รับบทความ: 23 มิถุนายน 2566; ส่งแก้ไข: 26 มิถุนายน 2568; ตอรับ: 13 สิงหาคม 2568

บทคัดย่อ

บทนำ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ทำโครงการประกันสุขภาพให้นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติได้ให้บริการรักษานักศึกษา และการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลสิทธิการรักษาพยาบาลที่ผ่านมา พบว่า นักศึกษาส่วนหนึ่งไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิ การรักษาพยาบาลของตนเอง ไม่ทราบขั้นตอนและการเตรียมเอกสารต่าง ๆ ในการเข้ารับบริการ รักษาพยาบาลที่ตามสิทธิการรักษาพยาบาล จึงทำให้พบปัญหาการเข้ารับบริการรักษาพยาบาล

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาการรับรู้สิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในการเข้ามารับบริการที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ

วิธีดำเนินการวิจัย : เป็นวิจัยเชิงสำรวจ นำเสนอการศึกษาในลักษณะเชิงพรรณนา โดยเก็บข้อมูล ในนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 262 คน ระดับปริญญาตรี จาก 17 คณะใน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามการรับรู้สิทธิการรักษาพยาบาลใน โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ฯ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาวิเคราะห์ผล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

ผลการศึกษา : การรับรู้สิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า รับทราบสิทธิ การรักษาพยาบาลของตนเองร้อยละ 52.7 และไม่ทราบร้อยละ 47.3 รับทราบสิทธิการรักษาพยาบาล ทั้งหมดร้อยละ 66.3 และไม่ทราบร้อยละ 34.3 รับทราบขั้นตอนในการใช้สิทธิการรักษาพยาบาล ที่โรงพยาบาลร้อยละ 56.9 และไม่ทราบร้อยละ 43.1 รับทราบเรื่องเอกสาร/หลักฐานในการใช้สิทธิ การรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลกรณีสิทธิเจ็บป่วย สิทธิอุบัติเหตุ สิทธิบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) ร้อยละ 47.3 46.6 และ 40.5 ตามลำดับ และไม่ทราบร้อยละ 59.5 53.4 และ 52.0 ตามลำดับ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลสิทธิขั้นตอนการใช้การรักษาพยาบาลพบว่า นักศึกษารับรู้ข้อมูล สิทธิการรักษาพยาบาลจากเพื่อนร้อยละ 64.3 รับรู้ข้อมูลสิทธิการรักษาพยาบาลจากเว็บไซต์ของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร้อยละ 57.0 และต้องการเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ จากเว็บไซต์ของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร้อยละ 64.0

สรุป : นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ไม่เกินร้อยละ 60.0 มีการรับรู้สิทธิการรักษาพยาบาล ขั้นตอนการใช้สิทธิ/เอกสาร/หลักฐานการใช้สิทธิการรักษาพยาบาลทุกสิทธิการรักษาพยาบาล และ ต้องการรับทราบข้อมูลและช่องทางการสิทธิการรักษาจากเว็บไซต์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คำสำคัญ : การรับรู้ สิทธิการรักษาพยาบาล การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์

Recognition of medical treatment rights in Thammasat University Hospital of students of Thammasat University

Naritaya Wanpetch

Received: June 23, 2023; Received revision: June 26, 2025; Accepted: August 13, 2025

Abstract

Background: Thammasat University has implemented a health insurance program for students in collaboration with Thammasat University Hospital to provide medical services and publicize information on the rights of medical treatment. Some students were unaware of their medical rights, procedures, and documents to receive medical services according to their medical treatment rights. Consequently, problems with receiving medical services arise.

Objective: To study the perception of information on medical rights of Thammasat University students receiving services at Thammasat University Hospital.

Materials and methods: This was an exploratory and descriptive study. Data were collected from 262 students from 17 faculties at Thammasat University, Rangsit Campus. Data were collected using a questionnaire on the perceptions of the right to receive medical treatment among students at Thammasat University Hospital. All data were analyzed using descriptive statistics, including frequencies and percentages.

Results: 52.7% of students were aware of their rights to medical treatment, and 47.3% were unaware. Of the respondents, 66.3% were aware of all rights regarding medical treatment, while 34.3% were unaware. A total of 56.9% were aware of the procedures for exercising their rights. However, 43.1% were unaware of the procedures. 47.3%, 46.6 %, and 40.5 % of the students were aware of the documents/evidence to use for medical treatment at the hospital in case of sickness rights, accident rights, and universal health insurance patentability (gold card), respectively, while 59.5%, 53.4% 52.0%, respectively, were unaware. In the case of publicizing the process of using medical treatment, 64.3% of the students received information about their rights to medical treatment from their peers, and 57% received information about their rights to medical treatment from Thammasat University's website. A total of 64% of students wanted to increase public relations channels on the Thammasat University website.

Conclusion: Not more than 60.0% of the Thammasat University students on the Rangsit campus recognize their rights to medical treatment, procedures for exercising their rights, documents, and evidence for all medical treatment rights. They would like to receive information and treatment channels from the Thammasat University website.

Keywords: Recognition, Right to Medical treatment, Communication, Public relations

บทนำ

ข้อมูลสิทธิการรักษาพยาบาลสำหรับ นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีส่วนสำคัญ ต่อการเข้าถึงการเข้ารับบริการรักษาพยาบาล ในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ ซึ่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้จัดทำโครงการ ประกันสุขภาพและโครงการประกันอุบัติเหตุ ให้แก่นักศึกษา โดยให้โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ จัดให้บริการรักษาพยาบาลแก่นักศึกษา ดังนี้

1) โครงการประกันสุขภาพจะให้สิทธิ การรักษาพยาบาลกรณีเจ็บป่วยทั่วไป สำหรับ นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีทุกชั้นปี^[1-3]

2) โครงการประกันอุบัติเหตุ สำหรับ นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทุกระดับชั้น การศึกษา

3) สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (Universal Coverage Scheme, UCS) ซึ่งเป็นการเข้ารับบริการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาล ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ

พ.ร.บ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 ระบุให้คนไทยทุกคนมีสิทธิได้รับ บริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานและมี ประสิทธิภาพ โดยจัดให้มี “กองทุนหลักประกัน สุขภาพแห่งชาติ” เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสนับสนุน และส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขของหน่วย บริการ ส่งเสริมให้คนไทยสามารถเข้าถึงบริการ สาธารณสุขได้อย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ^[4-5]

สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หรือ ที่นิยมเรียกกันในชื่อ “สิทธิ 30 บาท หรือ สิทธิบัตรทอง” โดยมีสำนักงานหลักประกัน สุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) หน่วยงานของรัฐ ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรี ทำหน้าที่ บริหารกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่ คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กำหนด เพื่อส่งเสริมให้คนไทยเข้าถึงบริการด้าน การแพทย์และสาธารณสุข เพื่อการสร้างเสริม

สุขภาพ การป้องกันโรค การตรวจวินิจฉัยโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพที่ จำเป็นต่อสุขภาพและ การดำรงชีวิต รวมถึง บริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ ทางเลือกตามกฎหมายประกอบโรคศิลปะ ประชาชนคนไทยที่มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลักของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และไม่มีสิทธิประกันสุขภาพจากหน่วยงานรัฐ มีสิทธิลงทะเบียนเลือกหน่วยบริการประจำ เพื่อใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเข้ารับ บริการสาธารณสุขได้โดยไม่ต้องจ่ายค่าบริการ ตามประกาศของคณะกรรมการหลักประกัน สุขภาพแห่งชาติ^[6]

โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ ได้ขึ้น ทะเบียนบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) ตามโครงการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็น กรณีพิเศษสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ เพื่อดูแลรักษานักศึกษา ที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งนักศึกษาที่มาใช้บริการรักษาพยาบาลที่ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ โดยรวมส่วนใหญ่จะ เป็นนักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในหอพักนักศึกษา ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต และ พักอาศัยอยู่หอพักภายนอกบริเวณใกล้เคียง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ งานประกันสุขภาพ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ ได้จัดทำสื่อ ประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ให้นักศึกษามหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ เพื่อได้ทราบสิทธิการรักษาพยาบาล ของตนเองที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ ดังนี้

1) จัดทำแผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ สิทธิการรักษาพยาบาลนักศึกษามหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ผ่านหน่วยงานที่ให้บริการใน โรงพยาบาล และกองกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

2) จัดส่งข้อมูลเรื่องสิทธิ การ รักษาพยาบาลให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์ให้หน่วยงานที่ให้บริการในโรงพยาบาล ธรรมศาสตร์ฯ

3) ประชาสัมพันธ์ผ่าน Web site ของ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ และ Web site มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

4) ข้อมูลเรื่องสิทธิการรักษาพยาบาล นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีเอกสาร อยู่ในหนังสือคู่มือปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ และ CD ปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่

การรับรู้^[7-8] การสื่อสาร^[9] และการ ประชาสัมพันธ์^[10] ข้อมูลสิทธิการรักษา พยาบาลส่วนสำคัญที่จะทำให้ นักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เข้าถึงการเข้ารับบริการ รักษาพยาบาลในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว มากยิ่งขึ้น ซึ่งที่ผ่านมาไม่เคยมีการศึกษาเรื่องการรับรู้สิทธิการรักษา พยาบาลของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มาก่อน

นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บางส่วนไม่ทราบสิทธิการรักษาพยาบาล ซึ่งมี ทั้งนักศึกษาใหม่ (ชั้นปีการศึกษาที่ 1) และ นักศึกษาเก่า (ชั้นปีการศึกษาที่ 2 ขึ้นไป โดยไม่ ทราบว่าการเข้ารับการรักษาพยาบาลที่ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ ต้องมีหลักฐาน เอกสาร ต่าง ๆ มาแสดงจึงจะสามารถได้สิทธิการ รักษาพยาบาล อีกทั้งปัญหาการประชาสัมพันธ์ เรื่องสิทธิการรักษาพยาบาลในเว็บไซต์ของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีประชาสัมพันธ์ใน ระยะช่วงแรกของภาคเรียนที่ 1 เท่านั้น และไม่ได้ ประชาสัมพันธ์ตลอดทั้งปีการศึกษา ทำให้นักศึกษาเห็นข้อมูลเรื่องสิทธิการรักษาพยาบาล ของตนเองได้ จึงทำให้พบปัญหาการมารับบริการ รักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ ตามมา ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการร้องเรียนปี พ.ศ. 2559-2562 มีนักศึกษาร้องเรียนเรื่องการให้สิทธิการ รักษาพยาบาล จำนวน 19 ราย ซึ่งมีทั้งสิทธิ

นักศึกษากรณีเจ็บป่วยทั่วไป สิทธินักศึกษากรณี อุบัติเหตุสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (สิทธิบัตรทอง)

จากปัญหาการร้องเรียน ผ่านสื่อ ออนไลน์ การร้องเรียนรูปแบบต่าง ๆ และการ ไม่ทราบสิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในการใช้สิทธิ การรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ ประกอบกับความมุ่งมั่นในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้วิจัยสนใจประเด็นการรับรู้สิทธิ การรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ การทราบสถานการณ์การรับรู้เรื่องสิทธิ การรักษาพยาบาลของนักศึกษามหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์จะเป็นประโยชน์ต่อโรงพยาบาล ธรรมศาสตร์ฯ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อเป็นข้อมูลในการบริการต่อไป โดยมุ่งเน้น การพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง สร้างภาพลักษณ์ อีกทั้งลดปัญหาการร้องเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการรับรู้สิทธิการรักษา พยาบาลของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในการเข้ารับบริการที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ เฉลิมพระเกียรติ

วิธีการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัย เชิงสำรวจ นำเสนอการศึกษาในลักษณะ เชิงพรรณนา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 จากตัวอย่างประชากรของ นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 17 คณะใน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ระดับ ปริญญาตรี ประมาณ 20,025 คน (ข้อมูลจาก

สำนักทะเบียนและประมวล ภาคเรียนที่ 1/2562 ปีการศึกษา 2562 ณ สิงหาคม 2562) ทั้งที่เคยเข้ารับบริการ และไม่เคยเข้ารับบริการที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ ศูนย์รังสิต เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลสิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มีสิทธิการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ

เนื่องจากการระบาดของโรคอุบัติใหม่คือโรคโควิด 19 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้มีนโยบายไม่จัดการเรียนการสอนแบบชั้นเรียนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต และปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนแบบออนไลน์แทน ทำให้ไม่สามารถเข้าไปเก็บข้อมูลโดยตรงกับนักศึกษาได้ จึงขอเป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามทาง Google Form แทนการลงภาคสนามเก็บข้อมูลแบบสอบถามเก็บข้อมูลในเดือนธันวาคม พ.ศ.2563 – ธันวาคม พ.ศ. 2564

กลุ่มตัวอย่าง

คำนวณขนาดตัวอย่างด้วยสูตร Taro Yamane
$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$
 ที่ความเชื่อมั่น

95% และความคลาดเคลื่อน 5 %

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง หรือขนาดของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (ร้อยละหรือ เปอร์เซนต์)

จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจะได้กลุ่มตัวอย่างจริงคือ 390 คน แต่คำนวณกลุ่มตัวอย่างเกินร้อยละ 3 เพื่อป้องกันการถอนตัวจากโครงการวิจัยและหรือเพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัย จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบผกผัน เป็นการผกผันการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

และวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Random Sampling Stratified) จากตัวอย่างประชากรของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 400 คน ชั้นปีที่ 1-4 จาก 17 คณะ

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ร่วมวิจัย

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4
2. สามารถสื่อสารและเข้าใจภาษาไทยได้ดี
3. ไม่เป็นนักศึกษาผู้พิการทางสายตา
4. ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย

เกณฑ์การคัดออกผู้ร่วมวิจัย

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่พักอาศัยอยู่ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แต่ไม่ได้ศึกษาในคณะที่เปิดการเรียนการสอนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต
2. นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ระดับปริญญาโท และเอกที่ศึกษาในคณะที่เปิดการเรียนการสอนที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต
3. ผู้ร่วมวิจัย/อาสาสมัคร ที่ตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ครบถ้วน

การพิทักษ์สิทธิอาสาสมัคร

ผู้วิจัยจะชี้แจงและเน้นย้ำในเอกสารชี้แจงแนะนำข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมวิจัยในความเป็นส่วนตัวและการรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่างว่า ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวมและนำผลที่ได้จากการวิจัยสรุปเพื่อเป็นประโยชน์ทางด้านสิทธิการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่อไป โดยจะไม่เปิดเผยข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างหรือกระทำการใด ๆ ที่จะเกิดผลเสียต่อกลุ่มตัวอย่าง โดยได้รับการอนุมัติโครงการวิจัยจากคณะกรรมการวิจัยในคนโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ หนังสือรับรองเลขที่ 004/2563 รหัสโครงการวิจัยเลขที่ 004/2563 วันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2563

เครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ส่วน สร้างโดยการศึกษา ค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีเนื้อหาของแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ คณะ ชั้นปีที่ศึกษา การเข้ารับบริการรักษาพยาบาล สิทธิการรักษาพยาบาล โรคหรืออาการเจ็บป่วยที่เข้ารับการรักษาพยาบาล

ตอนที่ 2 การรับรู้สิทธิ ขั้นตอนการใช้สิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยให้เลือกตอบว่า รับทราบและไม่รับทราบ จำนวน 11 ข้อ ได้แก่ การรับรู้สิทธิการรักษา ขั้นตอนการเข้ารับบริการรักษาพยาบาล เอกสาร/หลักฐานที่ต้องใช้ในการใช้สิทธิการรักษาพยาบาล ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนสิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) เอกสาร/หลักฐานประกอบการขึ้นตอนการขึ้นทะเบียนสิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง)

ตอนที่ 3 การประชาสัมพันธ์ข้อมูลสิทธิการรักษาพยาบาล ขั้นตอนการใช้สิทธิการรักษาพยาบาลและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิการรักษาพยาบาล 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านงานสังคมสงเคราะห์ 1 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษา

และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยมีการทดสอบค่าความเที่ยงตรงด้วยวิธีการ Index of item objective congruence (IOC) โดยมีค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.91 และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ Cronbach's Alpha Coefficient โดยมีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 แล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต จำนวน 30 ชุด ซึ่งไม่นับรวมกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง 262 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ โดยคำนวณหาความถี่ และร้อยละ

ผลการวิจัย

จากการเก็บข้อมูลการรับรู้สิทธิการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ จากนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในระดับปริญญาตรีของ 17 คณะในศูนย์รังสิต สามารถเก็บข้อมูลได้จริงจำนวน 262 คน มีอัตราตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 65.5 และพบว่าเป็นเพศชาย 85 คน และเพศหญิง 177 คน เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 จำนวน 76 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 59 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 91 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 26 คน มีผู้ที่เคยมาเข้ารับรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ 122 คน และไม่เคยมาเข้ารับบริการรักษาพยาบาล 140 คน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพทั่วไปของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (n=262)

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	85	32.4
	หญิง	177	67.6
คณะ	นิติศาสตร์	30	11.5
	พยาบาลศาสตร์	10	3.8
	พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	32	12.2
	แพทยศาสตร์	6	2.3
	รัฐศาสตร์	15	5.7
	วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน	6	2.3
	วิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์	2	0.8
	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	27	10.3
	วิศวกรรมศาสตร์	36	13.7
	ศิลปกรรมศาสตร์	4	1.5
คณะ	ศิลปศาสตร์	13	5.0
	เศรษฐศาสตร์	5	1.9
	สหเวชศาสตร์	2	0.8
	สถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง	2	0.8
	สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	4	1.5
	สังคมสงเคราะห์ศาสตร์	55	21.0
	สาธารณสุขศาสตร์	13	5.0
ชั้นปีการศึกษา	ชั้นปีที่ 1	76	29.0
	ชั้นปีที่ 2	59	22.5
	ชั้นปีที่ 3	91	34.7
	ชั้นปีที่ 4	36	13.7
การเข้ารับบริการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ฯ			
เคย		122	46.6
ไม่เคย		140	53.4

2. ผลวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้สิทธิการรักษาพยาบาล

นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการรับทราบเรื่องสิทธิการรักษาพยาบาลของตนเอง ทั้งหมดร้อยละ 52.7 และไม่ทราบร้อยละ 47.3 มีการรับทราบสิทธิการรักษาพยาบาลกรณีเจ็บป่วย ร้อยละ 69.8 และไม่ทราบร้อยละ 30.2 กรณีอุบัติเหตุรับทราบร้อยละ 66.8 และไม่ทราบร้อยละ 33.2 และกรณีประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) รับทราบร้อยละ 61.5 และไม่ทราบร้อยละ 38.5 มีการรับทราบขั้นตอนขั้นตอนการเข้ารับบริการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ฯ ร้อยละ 56.9 และไม่ทราบร้อยละ 43.1 มีการรับทราบเอกสาร/หลักฐาน ในการใช้สิทธิการรักษาพยาบาล

ที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ฯ กรณีเจ็บป่วย ร้อยละ 47.3 และไม่ทราบร้อยละ 52.7 กรณีอุบัติเหตุ รับทราบร้อยละ 40.5 และไม่ทราบร้อยละ 59.5 และกรณีประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) รับทราบร้อยละ 46.6 และไม่ทราบร้อยละ 53.4 มีการรับทราบข้อมูลขั้นตอนการขึ้นทะเบียนสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) ของโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ฯ ร้อยละ 41.6 และไม่ทราบ ร้อยละ 58.4 มีการทราบข้อมูล เอกสาร/หลักฐานประกอบการขึ้นทะเบียนสิทธิหลักประกันสุขภาพ ถ้วนหน้า (บัตรทอง) ของโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ฯ ร้อยละ 45.4 และไม่ทราบร้อยละ 54.6 (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละการรับรู้ข้อมูลสิทธิ ขั้นตอน การใช้สิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ฯ

การรับรู้สิทธิการรักษาพยาบาล	ทราบ		ไม่ทราบ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) สิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทั้งหมด	138	52.7	124	47.3
2) สิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรณีสิทธิเจ็บป่วย	183	69.8	79	30.2
3) สิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรณีสิทธิอุบัติเหตุ	175	66.8	87	33.2
4) สิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรณีสิทธิประกันสุขภาพถ้วน หน้า (บัตรทอง)	161	61.5	101	38.5
5) ขั้นตอนการเข้ารับบริการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาล ธรรมศาสตร์ ฯ	149	56.9	113	43.1
6) เอกสาร/หลักฐานการใช้สิทธิการรักษาพยาบาลของ นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรณีสิทธิเจ็บป่วย	124	47.3	138	52.7
7) เอกสาร/หลักฐานการใช้สิทธิการรักษาพยาบาลของ นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรณีสิทธิอุบัติเหตุ	106	40.5	156	59.5
8) เอกสาร/หลักฐานการใช้สิทธิการรักษาพยาบาลของ นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรณีสิทธิประกันสุขภาพ ถ้วนหน้า (บัตรทอง)	122	46.6	140	53.4
9) ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนสิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ฯ	109	41.6	153	58.4
10) เอกสาร/หลักฐานประกอบขึ้นทะเบียนสิทธิประกันสุขภาพ ถ้วนหน้า (บัตรทอง) ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ฯ	119	45.4	143	54.6

3. ผลวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้แหล่งข้อมูลสิทธิ ขั้นตอน การใช้สิทธิการรักษาพยาบาลของ นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติตอบได้มากกว่าหนึ่ง ตัวเลือก

ผลการรับรู้แหล่งการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสิทธิ ขั้นตอน การใช้ การรักษาพยาบาล พบว่า นักศึกษารับรู้ข้อมูลเรื่องสิทธิการรักษาพยาบาลจากเพื่อนนักศึกษาร้อยละ 64.3 คู่มือปฐมนิเทศนักศึกษา ใหม่ร้อยละ 36 และ Web site มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร้อยละ 33.5 ตามลำดับ นักศึกษารับรู้ขั้นตอน การใช้สิทธิการรักษาพยาบาลจากเพื่อนนักศึกษาร้อยละ 54.4 เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ฯ ร้อยละ 26.8 และ Web site มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร้อยละ 25.4 ตามลำดับ นักศึกษาต้องการรับรู้ ข้อมูลเรื่องสิทธิการรักษาพยาบาลจาก Web site มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร้อยละ 57.0 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (line QR Code) ร้อยละ 43.4 และ Web site โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ฯ ร้อยละ 40.8 การประชาสัมพันธ์เรื่องสิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีเพียงพอ แล้วหรือไม่ พบว่า การประชาสัมพันธ์เรื่องสิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า มีเพียงพอแล้วร้อยละ 74.3 และไม่เพียงพอร้อยละ 25.7 นักศึกษามีความต้องการเพิ่มช่องทาง การประชาสัมพันธ์ข้อมูลสิทธิ ขั้นตอน การใช้การรักษาพยาบาล จาก Web site มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร้อยละ 64.0 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (line QR Code) ร้อยละ 62.9 และ Web site โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ฯ ร้อยละ 42.3 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ แหล่งข้อมูลการรับรู้สิทธิ ขั้นตอน การใช้สิทธิการรักษาพยาบาลของ นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งตัวเลือก)

การรับรู้แหล่งการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลสิทธิการรักษาพยาบาล	ช่องทางประชาสัมพันธ์ข้อมูล สิทธิการรักษาพยาบาล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1) การรับรู้ข้อมูลสิทธิการ รักษาพยาบาลของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	เพื่อนนักศึกษา คู่มือปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ Web site มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	168 94 88	64.3 36.0 33.5
2) การรับรู้ขั้นตอนการใช้สิทธิการ รักษาพยาบาลของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	เพื่อนนักศึกษา เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ Web site มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	143 70 67	54.4 26.8 25.4
3) ความต้องการแหล่งข้อมูลเรื่อง สิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	Web site มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (line QR Code) Web site โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ	149 114 107	57.0 43.4 40.8
4) การประชาสัมพันธ์เรื่องสิทธิการ รักษาพยาบาลของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีเพียงพอแล้ว หรือไม่	เพียงพอ ไม่เพียงพอ	195 67	74.3 25.7
5) การเพิ่มช่องทางการ ประชาสัมพันธ์เรื่องสิทธิการ รักษาพยาบาลแก่นักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	Web site มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (line QR Code) Web site โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ	168 165 111	64.0 62.9 42.3

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ด้านการรับรู้ข้อมูลสิทธิการรักษาพยาบาล

การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิการรักษาพยาบาลในกลุ่มนักศึกษายังอยู่ในระดับที่ไม่เพียงพอ โดยมีเพียงส่วนน้อยที่ทราบถึงสิทธิที่ตนพึงมี ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการขาดการสื่อสารหรือการประชาสัมพันธ์ข้อมูลอย่างทั่วถึง แม้ว่าบุคลากรด้านการให้บริการจะมีความพร้อมในการให้ข้อมูลและให้บริการอย่างเหมาะสม แต่ขั้นตอนในการเข้ารับบริการกลับแตกต่างกันไปในแต่ละแผนก ทำให้เกิดความสับสนและอาจเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงสิทธิ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ควรมีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงง่าย เช่น การใช้ช่องทางโซเชียลมีเดีย ได้แก่ Facebook Page หรือ Line Official Account ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น Baan TU, Reg TU, TU Greats โดยจัดทำในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เช่น อินโฟกราฟิก (infographic) หรือเอกสารแบบ one page paper เพื่อให้นักศึกษาสามารถเก็บไว้ดูภายหลังได้

นอกจากนี้ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ที่เป็นระบบ สม่ำเสมอ และมีความถูกต้องของข้อมูล เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้นจากการสื่อสารแบบปากต่อปาก รวมถึงส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถเข้าใจขั้นตอนการใช้สิทธิ และถ่ายทอดข้อมูลต่อไปยังเพื่อนนักศึกษาได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ทั้งนี้ การเข้าถึงข้อมูลควรมีความสะดวก ไม่ซับซ้อน และมีช่องทางสอบถามที่ชัดเจนในกรณีที่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมการใช้สิทธิการรักษาพยาบาลอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพในกลุ่มนักศึกษา

ด้านเรื่องสิทธิการรักษาพยาบาลจากแหล่งประชาสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัย

การประชาสัมพันธ์สิทธิการรักษาพยาบาลแก่นักศึกษาเป็นประเด็นสำคัญที่ควรได้รับความเอาใจใส่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัย เนื่องจากข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิในการเข้ารับการรักษา ขั้นตอนการดำเนินการ รวมถึงสิทธิบัตรทอง ยังไม่เป็นที่รับรู้ในวงกว้างในกลุ่มนักศึกษา แม้จะมีการเผยแพร่ข้อมูลบ้างแล้วผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือวันปฐมนิเทศ แต่ข้อมูลกลับไม่เข้าถึงนักศึกษาทุกคนอย่างทั่วถึงหรือมีความชัดเจนเพียงพอ

มีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยเพิ่มความถี่และความหลากหลายของช่องทางในการประชาสัมพันธ์ เช่น การจัดทำแผ่นพับแนบในวันปฐมนิเทศ การติดประกาศหรือให้ข้อมูลตามหอพักนักศึกษา การสื่อสารผ่านเพจของมหาวิทยาลัย หรือจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิการรักษาและการใช้สิทธิบัตรทองอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ควรมีการอธิบายขั้นตอนการย้ายสิทธิบัตรทองอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับนักศึกษาใหม่ซึ่งอาจยังขาดความเข้าใจในกระบวนการดังกล่าว

แม้ว่าบางส่วน of นักศึกษาจะรับรู้สิทธิในการรักษาพยาบาลตั้งแต่เข้ามหาวิทยาลัยใหม่ ๆ แต่เนื่องจากไม่มีโอกาสใช้สิทธิจริง จึงทำให้ความรู้เลือนลางไป และเมื่อถึงเวลาจำเป็น นักศึกษาอาจไม่ทราบว่าตนมีสิทธิใดบ้างหรือควรดำเนินการอย่างไร จึงควรมีการสื่อสารที่สม่ำเสมอ เพื่อกระตุ้นการตระหนักรู้ถึงสิทธิที่พึงมี รวมถึงจัดให้มีแหล่งข้อมูลที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ง่ายและเชื่อถือได้

โดยสรุป การประชาสัมพันธ์สิทธิการรักษาพยาบาลควรได้รับการส่งเสริมให้มีความต่อเนื่อง เข้าถึงง่าย และชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เพื่อให้ นักศึกษาทุกคนสามารถใช้สิทธิดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมและทันต่อเวลาที่เมื่อเกิดเหตุจำเป็น.

ด้านอื่น ๆ

ควรศึกษาวิธีการแก้ปัญหาในระดับผู้เข้ารับบริการว่ามีความต้องการที่แท้จริงเป็นอย่างไร

อภิปรายและสรุปผล

จากการศึกษาการรับรู้สิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต จำนวน 262 คน ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญา ชั้นปีการศึกษาที่ 3 จำนวน 91 คน ชั้นปีการศึกษาที่ 1 จำนวน 76 คน ชั้นปีการศึกษาที่ 2 จำนวน 59 คน ชั้นปีการศึกษาที่ 4 จำนวน 36 คน เป็นนักศึกษาหญิง 177 คน นักศึกษาชาย 85 คน

จากการศึกษาการรับรู้ข้อมูลเรื่องสิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์พบว่า มีการรับทราบเรื่องสิทธิการรักษาพยาบาลของตนเองทั้งหมดมากกว่าไม่ทราบสิทธิการรักษาพยาบาล มีการรับทราบขั้นตอนในการใช้สิทธิการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลมากกว่าไม่ทราบ มีการรับทราบเรื่องเอกสาร/หลักฐานในการใช้สิทธิการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลกรณีสิทธิเจ็บป่วย สิทธิอุบัติเหตุ สิทธิบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) น้อยกว่าไม่ทราบ ด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสิทธิ ขั้นตอนการใช้การรักษาพยาบาลพบว่า นักศึกษารับรู้ข้อมูลเรื่องสิทธิการรักษาพยาบาลจากเพื่อน นักศึกษาต้องการรับรู้ข้อมูลเรื่องสิทธิการรักษาพยาบาลจากเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และต้องการเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์จากเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ไม่เกินร้อยละ 60 มีการรับรู้สิทธิการรักษาพยาบาล ขั้นตอนการใช้สิทธิ/เอกสาร/หลักฐานการใช้สิทธิการรักษาพยาบาลทุกสิทธิ การรักษาพยาบาลและต้องการรับทราบข้อมูล และช่องทางการสิทธิการรักษาจากเว็บไซต์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มากที่สุด

ด้านการรับรู้ข้อมูลเรื่องสิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีการรับรู้สิทธิการรักษาพยาบาลของตนเองทั้งหมด ร้อยละ 52.7 และไม่รับรู้ร้อยละ 47.3 มีการรับรู้สิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษาใดร้อยละ 41.6 และไม่รับรู้ร้อยละ 58.4 มีการรับรู้สิทธิการรักษาพยาบาลนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กรณีเจ็บป่วย อุบัติเหตุ สิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) เฉลี่ยร้อยละ 66.3 และไม่รับรู้ร้อยละ 34.0 มีการรับรู้ขั้นตอนเอกสาร/หลักฐาน ในการใช้สิทธิการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ เฉลี่ยร้อยละ 47.8 และไม่รับรู้ร้อยละ 52.2 มีการรับรู้ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) ของโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ ร้อยละ 41.6 และไม่รับรู้ร้อยละ 58.4 มีการรับรู้เรื่องข้อมูลเอกสาร/หลักฐานประกอบการขึ้นทะเบียนสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (บัตรทอง) ของโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ ร้อยละ 45.4 และไม่รับรู้ร้อยละ 54.6

ด้านแหล่งการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสิทธิ ขั้นตอน การใช้การรักษาพยาบาล พบว่า นักศึกษามีการรับรู้ข้อมูลเรื่องสิทธิการรักษาพยาบาลจากเพื่อนนักศึกษาร้อยละ 64.3 คู่มือปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ร้อยละ 36.0 และ Web site มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร้อยละ 33.5 ตามลำดับ นักศึกษารับรู้ขั้นตอนการใช้สิทธิ การรักษาพยาบาลจากเพื่อนนักศึกษาร้อยละ 54.4 เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ ร้อยละ 26.8

และ Web site มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร้อยละ 25.4 นักศึกษาต้องการรับรู้ข้อมูลเรื่องสิทธิการรักษาพยาบาลจาก Web site มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร้อยละ 57.0 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (line QR Code) ร้อยละ 43.4 และ Web site โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ฯ ร้อยละ 40.8 นักศึกษามีความต้องการเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสิทธิ ขั้นตอนการใช้การรักษาพยาบาลจาก Web site มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร้อยละ 64 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (line QR Code) ร้อยละ 62.9 และ Web site โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ ฯ ร้อยละ 42.3

การศึกษารับรู้สิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษาครั้งนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิพัฒน์ ตระกูลทัศนเจริญ^[11] เรื่อง การรับรู้ และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพผ่านสื่อทางอินเทอร์เน็ตของวัยกลางคนในชมรมหน่วยงาน ย่านพหลโยธิน กรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่าพฤติกรรมในการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้มากกว่า 1 ครั้งต่อวัน ร้อยละ 64.3 ใช้เวลาในการเข้าใช้อินเทอร์เน็ตระยะเวลาน้อยกว่า 1 ชั่วโมงร้อยละ 53.4 โดยส่วนใหญ่ใช้งานที่บ้านร้อยละ 52.2 เหตุผลหลักในการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่เพราะเข้าใช้สังคมออนไลน์ร้อยละ 36.6

จากการศึกษาของ นิชนันท์ สุวรรณภูมิ, สุวภัทร นักรู้กำพลพัฒน์, เรืองศิลป์ เกื่อนนาดี^[12] เรื่อง การรับรู้และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขตบริการสุขภาพที่ 10 พบว่า มีการรับรู้น้อย เรื่องการย้ายสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้ปีละ 4 ครั้ง และการรับรู้สิทธิการรักษาพยาบาลพบว่า ในกลุ่มผู้ให้บริการ มีการรับรู้น้อยกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉินสามารถใช้สิทธิการรักษาพยาบาลได้ทุกแห่ง ส่วนในกลุ่ม

ผู้รับบริการ รับรู้น้อย เรื่องช่องทางในการร้องทุกข์ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ทั้งสองกลุ่มนั้นมีจำนวนหนึ่งที่ไม่ทราบเรื่องการเปลี่ยนแปลงสิทธิการรักษา อาจเนื่องมาจากเป็นประชาชนในพื้นที่ไม่ค่อยเดินทางมากนัก จึงไม่ได้ประสบปัญหาเรื่องการรักษาพยาบาล จึงทำให้รับรู้น้อยในประเด็นดังกล่าว และการรับรู้สิทธิการรักษาพยาบาล ส่วนใหญ่ผู้รับบริการจะทราบในกรณีที่ตนรับบริการ หรือมีประสบการณ์และช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจะ พบว่าเป็นจากบุคคล ซึ่งการบอกต่อในพื้นที่ยังคงมีความสำคัญระดับต้น ๆ

จากศึกษาของพัชรี มณีไพโรจน์, ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ^[13] เรื่อง สิทธิในการได้รับสวัสดิการด้านบริการสาธารณสุขของรัฐไทย พบว่ารัฐบาลไทยได้ พยายามจัดหาสวัสดิการด้านการบริการสาธารณสุขให้ ตอบสนองความต้องการตามสิทธิของประชาชน แต่ยังมีสภาพปัญหาความไม่เป็นธรรม ทำให้จำกัดสิทธิในการเข้าถึง บริการสาธารณสุขของประชาชน และยังพบปัญหาความเหลื่อมล้ำ ในการใช้จ่ายงบประมาณของกองทุนต่าง ๆ ที่ไม่เท่าเทียมกันแล้วยังพบว่าประชาชนยังมีความรับรู้และเข้าถึงสิทธิและความพึงพอใจในระบบบริการสาธารณสุขของรัฐยังอยู่ในระดับที่ต่ำ และ จากการศึกษาของ สุนิสา ประวิชัย^[14] เรื่องกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า สื่อสังคมออนไลน์ถูกนำมาใช้เป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ บล็อก ทวิตเตอร์ และเฟซบุ๊ก การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์จะต้องเน้นที่ความสดใหม่ของเนื้อหา นำเสนอ อย่างโดดเด่นชัดเจน ง่ายต่อการเข้าถึง และเปิดโอกาสให้ผู้รับสารได้มีส่วนร่วมเป็นสำคัญ การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางดังกล่าว จะบรรลุผลหรือไม่เพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับ

ความสามารถในการเขียนและออกแบบข่าวสารของนักประชาสัมพันธ์ ผู้รับผิดชอบเป็นสำคัญ การประชาสัมพันธ์ทางสื่อสังคมออนไลน์จึงจำเป็นต้องอาศัยกลยุทธ์และดำเนินการอย่างรอบคอบ ควรจะต้องวิเคราะห์ให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะในการสื่อสารผ่านช่องทางดังกล่าวของผู้รับสารแล้ว วางแผนกำหนดกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ และพฤติกรรมในการสื่อสารของผู้รับสารกลุ่มเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาทราบสิทธิการรักษาพยาบาลในแต่ละคณะ ควรมีช่องทางประชาสัมพันธ์เรื่องสิทธิการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้น เช่น ไลน์ คลิปวิดีโอ คิวอาร์โค้ด เว็บไซต์ของโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ คณะต่าง ๆ และมหาวิทยาลัย เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย ควรมีการประชาสัมพันธ์เรื่องสิทธิการรักษาพยาบาลตลอดทั้งปีการศึกษา ควรมีการร่วมมือระหว่างโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ และคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในการประชาสัมพันธ์สิทธิการรักษาพยาบาลของนักศึกษา เจ้าหน้าที่ของแต่ละคณะในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์สามารถให้คำแนะนำข้อมูลสิทธิการรักษาพยาบาลในเบื้องต้นได้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีจากการที่ผู้วิจัยได้รับความสนับสนุนให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการทำวิจัยจากนางวี จิตะพันธุ์กุล หัวหน้างานประกันสุขภาพ ดร.ชนิษฐา บุรณพันธ์ศักดิ์ หัวหน้างานสังคมสงเคราะห์ และอาจารย์ทัศนีย์ ทัศนนิม สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ขอขอบคุณโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ ที่ให้ทุนสนับสนุนวิจัยปีงบประมาณ 2563

เอกสารอ้างอิง

1. โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ. เกณฑ์การใช้สิทธิการรักษาพยาบาลนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประกาศ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ (ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2552). 2552: 1-4
2. โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ. เกณฑ์การใช้สิทธิการรักษาพยาบาลนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ฉบับที่ 2) ประกาศ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ (ลงวันที่ 3 กันยายน 2555). 2555: 1
3. โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ. การขึ้นทะเบียนบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประกาศ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ (ลงวันที่ 3 กันยายน 2550). 2562: 1
4. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.). คู่มือสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. 2560: 3-4.
5. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.). สิทธิการรักษาพยาบาลหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า. พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ; 2560 (เข้าถึงเมื่อ วันที่ 12 ธันวาคม 2563). เข้าถึงได้จาก : <http://ebook.dreamnolimit.com/nhso/003/>
6. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.). คู่มือผู้ใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติสำหรับประชาชน 2564. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. 2563: 4-5.
7. นิลัมพร แต่งตั้ง. การรับรู้สิทธิประโยชน์กองทุนประกันสังคมของพนักงานบริษัทในเครือเอเออี. [งานนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต] มหาวิทยาลัย

- บุรพา. กลุ่มวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ. 2560: 9-18
8. ธัญภรณ์ เรือนดี. การรับรู้และการเข้าร่วมใน
ระบบหลักประกันสังคมแบบสมัครใจ (มาตรา
40). [สารนิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหา
บัณฑิต] มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สาขาการ
บริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม. ภาควิชา
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์. คณะสังคมสงเคราะห์
ศาสตร์. 2558: 10-16.
 9. นงนุช ศิริโรจน์ : การสื่อสารมวลชนเบื้องต้น.
ภาควิชาสื่อสารมวลชน. คณะมนุษยศาสตร์.
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2556: (12
ธันวาคม 2563); 3-12 เข้าถึงได้จาก:
[http://e-book.ru.ac.th/ebook_files/
MC110/mobile/index.html#p=9](http://e-book.ru.ac.th/ebook_files/MC110/mobile/index.html#p=9)
 10. ฌีฎฐา ชาวกงจักร. รูปแบบการ
ประชาสัมพันธ์เชิงรุกผ่านสื่อสังคมออนไลน์
เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของคณะพยาบาล
ศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล. [วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต] มหาวิทยาลัย
ศิลปากร. สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา. 2562: 13-16
 11. ภูมิพัฒน์ ตระกูลทัศน์เจริญ. การรับรู้ และ
การใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้าน
สุขภาพผ่านสื่อทางอินเทอร์เน็ตของ วัย
กลางคนในชมรมหน่วยงานย่านพหลโยธิน
กรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (สาขา
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)
(อินเทอร์เน็ต). 2557 (12 ธันวาคม 2563); 7 (1),
114-120. เข้าถึงได้จาก :
[https://so01.tci-thaijo.org/index.php/AJPU
/article/view/55452](https://so01.tci-thaijo.org/index.php/AJPU/article/view/55452)
 12. นิชนันท์ สุวรรณภู, สุวภัทร นักรู้กำ
พลพัฒน์, เรืองศิลป์ เกื้ออนาดี. การรับรู้
และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ต่อระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต
บริการสุขภาพที่ 10. วารสารวิจัยระบบ
สาธารณสุข 2562; 13(3): 339-349.
 13. พชรี มณีไพโรจน์, ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ.
สิทธิในการได้รับสวัสดิการด้านบริการ
สาธารณสุขของรัฐไทย. วารสารวิจัยและ
พัฒนาระบบสุขภาพ. 2563; 13(1): 300-
309.
 14. สุนิสา ประวิชัย. กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์
ผ่านสื่อสังคมออนไลน์. วารสาร
อิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิง
นวัตกรรม.(อินเทอร์เน็ต). 2560 (14
มิถุนายน 2565); 7(2): 1-18 เข้าถึงได้จาก:
[https://so01.tci-thaijo.org/index.
php/e-jodi/issue/view/15707](https://so01.tci-thaijo.org/index.php/e-jodi/issue/view/15707)